

Letnja vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Vrednina vsakega lista se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stevan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotinc. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot., obrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inseratni oddelk Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inseratni oddelk se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška št. 20.

Iz Jugoslavije.

Pretrana. — Izvažanje. — Valuta.

BEGRAD, 21. Danes dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta, ki je trajala do trinajstih. Pri seji so bili navzoči skoro vsi ministri. Ob četrth prihšel ki seji tudi dr. Trumbić, da se poslovijo od svojih tovaršev, ker je ob 10:30 imel odpotoval v Pariz. Pri seji se je razpravljalo o vprašanju prehrane, o katerem je minister Bukšić podal obširno poročilo. Načrtal je, da uspeh njegovega dela odvisi od rednega prometa, kakor je minister soprobača Drasković izjavil, da se bodo prometne razmere v kratkem temeljito izboljšale. Dalje se je razpravljalo o končnoveljavni ureditvi izvozne carine. V ta namen se bo sklicala anketa strokovnjakov in konsumentov. Predmet posvetovanja je bilo tudi vprašanje valute, o katerem je poročal finančni minister dr. Voja Veljković, ki je po svojem okrevanju danes privratar pristvoval seji ministrskega sveta. Iz njegovih izjavanj izhaja, da se bodo naše krome ali zamenjale za nove bankovce, ali pa kolkovale s posebnimi znakami.

BEGRAD, 21. V političnih krogih se govori, da v primeru prosoevne kabineta vstopi v ministrstvo en Črnorec, najbrže Marko Daković.

Minister dr. Poljak odide v Švico.

BEGRAD, 21. Ker bo minister dr. Poljak odpoval na daljše bivanje v Švico, ga bo začasno zastopal v resortu za poljedelstvo ministrski podpredsednik Blankini, v resortu za agrarno reformo pa minister Korac.

Vpokojitev Raše Miloševića.

BEGRAD, 20. Kakor se doznava iz dobro poučenega političnega vira, je vlada sklenila vpojojiti Rašo Miloševića, upravitelja državnih monopolov. Kakor se je že poročalo, bo imenovan za avgeva upravitelja državnih monopolov neki Frančov, za njegovega pomočnika pa dr. Uroš Stajič. Potovanje ministrov Pribečevića in dr. Kramera.

BEGRAD, 21. Nocoj je odpoval z ekspresnim vlakom minister Svetozar Pribečević v Zagreb, minister dr. Kramer pa v Ljubljano. Oba se vrata koncem tega tedna v Beograd.

Skupština hrvatske zajednice u Osijeku.

ZAGREB, 21. Velika skupština pouzdanika Hrvatske Nar. zajednice iz Oseka i Slavonije, održana je u nedelju dne 19. listopada u goranjem gradu Oseka. Skupština je bila brojno posećena te joj prisustvovalu četiri izaslanika Narodnog kluba. Predlagane bi i primljene jednoglasno sledeće resolucije:

U prvoy odobrava se rad Narodnog kluba i želi se, da klub ostane odlučno kod svojih zahteva.

U drugoy predlaže se, da se sazove opći zbor svih zajedničara. U njoj su i predlozi o radu i organizaciji.

U trećoy rezoluciji izražava se želja, da se sve hrvatske stranke slože u Hrvatskoj Zajednici na programu za rad do konstituanje u njoj da se omogući sloga svih srpskih, hrvatskih i slovenačkih stranaka. Samoprava i ravnopravnost da dodje do izražaja protiv centralizma, koji ugrožava sve socijalne, kulturne i ekonomske tekovine.

U četvrtoy se osuđuje zatorni rad Demokratske Zajednice i gaženje izjava i utanačešnje Narodnog Veća, te centralizam, koji guši sve građanske slobode. Demokratska uprava izražava prava samoodluke naroda, koji se je ujedinio u jednoj državi pod dinastijom Karađorđevića.

Udeljenje za uvoz iz Beograda.

ZAGREB, 23. Javljuju nam iz Beograda, da je u ministarstvu trgovine osnovano odeljenje uvoza i izvoza, čiji je načelnik dr. Slokar. Centralna uprava za promet s inozemstvom biti e izvršni organ toga odeljenja.

Slobodna Reč v Beogradu.

BEGRAD, 21. Prihodnje soboto bo začela v Beogradu zopet izhajati »Slobodna Reč«. List se bo izdajal v obliki revije, ki bo obsegala 16 strani.

Ravnopravnost cirilice i latinice.

SARAJEVO, 23. »Jugoslavija« donosi: Povjerenik ministarstva za šume i ruder u Bosni i Hercegovini upravio je na potčinjene urede opomenu, po kojoj da ovi uredi ne slusaju naredbe o ravnopravnosti cirilice i latinice, jer da mu, s malim iznimkama, dolaze svi spisi i podnesci pisani latinicom, pa veli, da strogo opominje urede, da se drže gore rečene naredbe glede ravnopravnosti obaju pisama, i da u buduće dobiva cirilicom pisane poneske, i da se cirilici imade prvenstvo dati.

Odlikovanje predsednika srbskega Rdečega križa v Londonu.

BEGRAD, 20. Predsednik srbskega Rdečega križa v Londonu Haiting je bil večeraj spr'et pri prestojansledniku regentu v avdijenci. Pri tej priliki ga je regent odlikoval z redom belega orla II. vrste.

PODLISTEK

Za staro ljudjo.

Avgust Senoa: Seljačka buna. — Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.

»Eh, zakaj pa ne bi dal, gospod župnik, je odgovoril kmet veselo, »od gosposke ni bilo nikake zapovedi; svoje delo na polju sem dovršil kako tako, pak, kako da bi vam ne ustregel, ko ste nam kmetom prijatelji in nas težite in nam obvezujete naše rane.«

»Kako ti je doma, kako žena in otroci?« je vprašal brdovaški župnik Ivan Babič.

»Kar nas je krščenih ljudi pod streho, vsi smo, hvala Bogu, zdravi, a tudi radi neme živine se ni pritožiti. Njiva stoji dobro, a tudi trte kažejo lepo. Ako ne bo suše ali toče, bo tudi blagoslova; mraza se ne bojimo več. Okolo Stubece pa so slabo odrezali. Nedavno se je moj kum Matija Gubec, idoč po opravilih k gosposki v Mokrice, ustavil pri meni. Pravi, da jih je mraz nemilo osmodil. Vsi vinogradi da so črni. Gospa Henigovica se je nas na slabo oressila. A veste-li vi, gospod

Dolazak zarobljenika iz Italije.

ZAGREB, 22. U nedelja na večer došao je u Zagreb jedan transport naših ratnih sužnjeva iz Italije. Bilo ih je oko 700, a došli su iz zarobljeničkog logora u Milanu. Svi so obučeni u poderanim starim austrijskim uniformama. Najvećim delom su invalidi. Sada su smešteni u gradske vojarnje. Neki su već otputovali svojim kućama.

Proti korupciji.

BEGRAD, 20. Iztrebljevanje korupcije v ministrstvu trgovine se nadaljuje. Zdi se, da bo več uradnikov v kratkem odpuščenih iz službe. Izvoz se bo uredil na drug način. Strokovnjaki trdijo, da bo imelo naše kraljevstvo letos okoli 50.000 vagonov živil na razpolago za izvoz.

Povrnitev internirancev.

SPLIT, 23. Iz internacije so se povrnili v Zader profesor Parenta, Plazović, Frank, Vitaz in trije možje iz benkovske okolice. Z istim praprodom je dospelo iz Italije tudi 320 naših ujetnikov.

Pomankanje živil v Zadru.

SPLIT, 23. Iz Zadra se poroča: Mestni prehranjevalni urad je poslal na Reko za D'Annunzijevo čete razen velike množine testenin tudi mnogo drugega živeža. Prebivalstvo Zadra vesled tega ta mesec ni prejelo običajne odmerka testenin, kakor tudi ne drugih živilnih nakaznic.

Kako će se provesti izbori na Reci?

REKA, 23. Gabriele D'Annunzio na temelju par. 21. rečkog statuta, koji kaže, da vlada može u svako vreme da raspusti gradsko veće i da raspíše najdulje za 4 tjedna nove izbore, i par. 36., u kojem se raspravljaju načini izbora, kao i na temelju zakona rečkog »Consiglio Nazionale« o izbornom redu, raspisuje postojeće gradsko veće, raspisuje izbore za 26 oktobra i sazivlje prvu sjednicu novoizabranog veća za 30. oktobra, kao na godišnjicu prve aneksije Reke k Italiji. Tomu D'Annunzijevo aktu pripisuju Talijani veliku političku važnost, jer će se time prvo afirmirati prava volja Rečana prema Jugoslavina, a drugo, jer je D'Annunzio opet pokazao tim aktom, da je on pravi gospodar Reke. Medjutim je na Reci velika struja, koja propagira, da nitko ne glasuje, dakle pasivnu resistenciju s razloga, što ne vide da će se izbori moći objektivno da provedu. Rečki »Consiglio Nazionale« u septembru izradio je novi izborni zakon, kojim je isključeno 33.000 stanovnika Reke od izbora, jer nisu tobože rečki pripadnici. Reka je koncem decembra brojila u svemu oko 17.000 Rečana, a od ovih ima 11.000 pravo glasa. Tendencija je ovih izbora posve jasna. Izborne borbe upće neće biti, jer Jugoslavini usled terora, morali su da ostave grad, svi koji nisu aneksionisti, neće smeti da istupe svojom listinom zbog progona, tako će ostati samo listina, što će je izraditi »Unione Nazionale Italiana« — jedna međustranačka t. j. aneksionistička formacija. Kao zanimivost moramo spomenuti, da u listini izbornog odbora među 140 imena ne možemo da najdemo imena profesora Zanelle, koji je, kako je poznato, došao u konflikt sa D'Annunzijem i rečkim »Consiglio Nazionale«.

Raspustitev reškera narodnega sveta.

RIM, 23. Reški narodni svet se je večeraj sestal pod predsedstvom župana dr. Vija in sklenil, da odda svojo oblast običnemu zastonstvu, ki se izvoli dne 26. t. m. Izvrševalno oblast bo vršil v bodoče upravni odbor, v katerem bodo zastopali predsednik narodnega sveta in šest voditeljev raznih upravnih strok. Tih šest članov izbere predsednik narodnega sveta. Seja se je zaključila s klicem poveljnika D'Annunziju in dr. Grosslichu. Reški župan Anton Vio je izjavil, da se umakne iz političnega življenja.

Rečki autonomaši.

BEGRAD, 23. Beograđki novinski ured širi ovo vest: Pisanje Talijana u pariškom »Eclair« o izjavama rečkog autonomaškog vodje Gothardija o rečkom pitanju, dalo je povoda »Politici«, da upravi izvesno pitanje ministarstvu inostranih dela. Ovlašteni smo tim povodom izjaviti, da rukovodni princip naše spoljne politike u odnosu našeg svera s Italijom o Jadranu i Reci ostaje uvek isti, što potvrđuju i ranije peripetije kao i sadašnja faza spora sa Italijom. Što se tiče Gothardija, jednog od prvaka rečke stranke, njegov dolazak u Beograd i odlazak u Pariz isključivo je posledica inicijative samih talijanskih autonomaša sa Reke. Ovoj akciji ministarstvo inostranih dela nije činilo niti smetnje niti pak olakšice ma u kom pogledu. Od ministra Gothardi bio je primljen samo od ministra predsednika.

D'Annunzijeva volja.

»Lavoratoru« brzojavljajo iz Rima, 23: Poveljnik D'Annunzio je podal zopet dokaz o svojem diktatorskem čuhu. Pred volinim zborovanjem je izjavil: »Recite Rečanom, da če bi oni danes ne župnik, brez zamere, zakaj je stara zapustila Susjed?«

»Ne vem, dragi Ilija, jaz ne vprašujem mnogo za gosposke muhe. Clovek je tako mirneji.«

»Res je,« je potrdil kmet in pognal konja dalje.

V tem sta prišla akozi vas pod Susjedom. Psi so zalajali silno izza ograj, ali po hišah nisi videl luči. Seljak je pripomnil: »Glejte, niti ene luči po vsej vasi. Pravi jazbeci so tudi v poletnem času. Saj po mojem računu ne more biti več nego deseta ura. Tako vsaj kažejo zvezde.«

»Tudi ni,« je odgovoril župnik.

Ilija je zopet pognal konja in ko so se oddaljili od sela Zaprešića, je izpregovoril iznova:

»Nu, recite mi, milostljivi gospod, na kaj kaže ta izprememba? Vi ste siromaku kmetu dober, vi ste učen gospod, vi morate vedeti to.«

»Ako bi vedel, dragi Ilija, bi rekel, kaj da je,« je odvrnil župnik. »Ali, meni gospoda nič ne pripovedujejo. Gledajo me — to pra-

hoteli več, da se Reka priklipi Italiji, da hočem to jaz tudi proti njihovi volji!« D'Annunzio je morda povedal resnico!

IZ RUSIJE.

Judenčeva ofenziva ustavljena.

LONDON, 23. General Judenič se je ustavil kakih 8 milj pred Petrogradom in pričakuje ojačeni. Bolševiške čete se medtem pripravljajo, da bi ga spravile med dva ognja in mu prišle v hrbet. Sedaj je jasno, da so ga bolševiški brkone hoteli priminiti v zaselo, samo da ga potem lažje uničijo. Zato je naletel v začetku na zelo majhen odpor. Igra ni se odločena, toda Judenič je v vsak način v nevarnosti, ker se govori, da ima na razpolago samo 12.000 mož. Ni mnogo upa, da bi zmagal bolševike, ki so sicer izstradani, toda številno in morda tudi moralno močnejši. V malo dneih se na vsak način stvar odloči.

Z druge strani se je zopet začelo govoriti o pogajanjih baltičkih pokrajin z moskovsko vlado. Tudi angleški podtahniki je izjavil večeraj v dolnji zbornici, da so baltičske pokrajine izrazile željo za pogajanja z Leninom. Zdi se, da nimajo tudi Denjkinove in Kolčakovske čete mnogo sreče v boju proti bolševikom. Kolčoka je zadel neuspeh za neuspomem, a Denjkin javlja, da je zopet zavzel Kijev, toda Moskva je še daleč, in pot do nje postaja vedno težja, ker bo vsak čas prisiljena zima. Zdi se, da je za letos reakcionarni udarec dokončan.

V poslanski zbornici so večeraj mnogi poslanci protestirali proti angleškemu vmešavanju v ruske zadeve. Curchill je zagotovil, da ne bo v praden nobenega angleškega oddelka ne v Rusiji ne v Sibiriji. Tudi Asquith se je postavil na stališče laboristov, to je, da mora Anglija odnehati od podporanja ruskih reakcionarov bodisi z denarjem ali pa vojnim materijalom in da se ne sme vtičati v ruske zadeve.

Bolševiška ofenziva proti Poljski.

VARSAVA, 23. Neko uradno poročilo javlja, da se začeli bolševiški energično ofenzivo proti poljskim četam in da zbirajo vedno večja ojačenja.

Promet v baltičkem zalivu in Severnem morju omejen valed blokade.

KIEL, 23. (S.) Vsled blokade s strani zaveznikov sta promet in plovlva v kanalu in v zapadnem delu baltičkega zaliva popolnoma ustavljena; samo nekoliko osebnih parnikov z nizozemsko zastavo je v prometu s skandinavskimi lukami. Po Severnem morju vozi le omejeno število ladij z nevtralnimi in zavezniskimi zastavami.

Boj proti bolševikom.

BEROLIN, 23. »Vossische Zeitung« javlja: Kakor poroča »Priziv«, so dospela nastopna poročila od ruske fronte z dne 21. oktobra: Fronta generala Judeniča: Boji v predmestjih Petrograda se nadaljujejo. Sovražnik poizkuša na vse moči, da bi se branil. Sovražnik je dobil močne rezerve. Fronta generala Denjkinova: Boji v predmestjih Kijeva z napredujočim sovražnikom. V centru smo dospeli do železnice Orel—Tula. Neše čete so zasedle mesto Mzensk, severovzhodno od Orela.

MOSKVA, 21. Uradno se poroča: Inozemske brežične brzojavke nadaljujejo razširjati napache vesti o položaju pred Petrogradom, tako n. pr. ča je železniska zveza med Petrogradom in Moskvo preključena. Ta vest je popolnoma neresnična. Politični in vojaški položaj sovjetske republike je dober in se je zadnje dni vsled velikih uspehov proti Denjkinu znatno poboljšal. V Finskem zalivu je vse mirno. Navzlic težekemu položaju pred Petrogradom, ni nobenega vzroka, da bi bilo mesto pred padcem. Nasprotno je prihitelo vse prebivalstvo mesta in okolice, da brani rdeče glavno mesto. Komisar velikega glavnega stana sovjetske vojske Daniševski.

MOSKVA, 22. Večeraj popoldne smo zapustili Kijev. V tem odseku so se naše čete umeknile. Zavzeli smo Voronež. Čete Denjkinova bežijo proti jugu.

Poljska komisija pri Denjkinu.

ODESA, 23. General Denjkin je v Taganrogu sprejel poljsko misijo, kateri je naznanil, da je njegova vlada ne zanima za Galicijo do Zbrucza in da ne stremi po nekakaj avstrijskemu ozemlju.

Bolševiški napadi odbiti.

VARSAVA, 23. (S.) Sporočilo poljskega vrhovnega štaba pravi: Bolševiška fronta: Napadi, katere ponavljajo bolševiki v okrajih južno od Polocka, so bili krvavo odbiti. Severno od Borisova so naši oddelki z nepričakovanim napadom poznali močne bolševiške čete v beg; ušli smo 60 mož ter zaplenili 2 topa in 2 strojnice.

Iz Romunske.

Danav odstopil.

BUKAREST, 22. Agencija »Dacia« javlja iz Sofije, da je bolgarski finančni minister Danav odstopil, ker je njegova stranka sklenila, da ne vsopi v vladni blok. Te dni pričakujejo tudi ostavke vsega kabineta.

Romunska politika na Madžarskem.

BUKAREST, 23. Romunska vladno glasilo poročarja, da se se nobena merodajna oblast ni bavila z vprašanjem personalne unije z Madžarsko. Proti vzpostavitvi monarhije na Madžarskem v

vim samo tebi — nekako postrani, ker sem vam kmetom prijatelj.

»Vem,« je potrdil kmet, »ali, Bog že plača tudi njim — je zamrnil bolj tiho.

»Da, v Boga zaupajmo, sinko,« je rekel stari duhovnik mirno; »ostajamo v pravi meri, ko je dobro, a ne izgubljamo srca in pameti, ko je zlo. Srednja pot je najboljša. Je tudi na njej jarkov, kamenja in trnja — ali v katerem smrtnem življenju ni nesreče? Nu, mirna duša ve, da vsako dobro in vsako zlo ima na svetu svoj konec in da vsaki dan ne pokajo gromi. Božji sin je nosil svoj križ, no-simo ga tudi mi!«

»Eh, milost vaša,« je zasakal kmet glavo, »nanosil si se ga tudi za dva človeka.«

»Vem,« je priklamal župnik, »ali Bog da, da bo tudi dobro. Če si potrpežljiv, si rešen.«

»Ali, ta potrpežljivost že predolgo trajaj; en gospodar nas meče drugemu v roko, kakor da smo turšični klasi, a vsakemu ostaje v roki nekoliko zrna in tako izhajamo le siromašni. Henigovci nam ne pijejo rayno krvi, toda verujite mi, ljudje po vaseh so ozlovoljeni.«

(Dalje.)

Romunji ni pomislekov, v kolikor ne prihajajo v poštev Habsburžani.

Iz Madžarske.

Izjave madžarskih strank.

CURIH, 22. Vse madžarske stranke, razun socialistične, so se izjavile v prid povrnitvi monarhične vladavine. Najprej bi prišel do oblasti nadvojvoda Josip s pomočjo vladnega načelnika Štefana Friedricha. Mihael Karoly je izjavil, da se postavi proti monarhični vladavini. Anglija dela na to, da bi se postavil na madžarski prestol princ Teck, dočim je kandidatura princa Otona sedaj že pozabljena in zapuščena.

Izročitev Bele Kuna.

BUDIMPESTA, 22. »Az Est« poroča s kompetentne strani, da je prišel odgovor avstrijske vlade glede zahteve, da se izroči Bela Kun in tovariši. Odgovor poudarja, da obtožba ni dovolj dokazana, vsled česar prosa za nove dokaze. Ogrska vlada je še pred odgovorom avstrijske note poslala ogrskemu gospodarstvu na Dunaju nov dokazan materijal.

Iz Nemčije.

Gradivo v predgovodni vojni.

BEROLIN, 22. Prvi podsek parlamentarnega odbora za preiskavo glede vojne krivde je zaslišal Karla Kautskega o njegovih predlogih glede nabiranja dokaznega gradiva o neposredni predzgodovini vojne. Po triurni, temeljiti razpravi so se določila vprašanja, ki se bodo stavila odgovornim državljanom in ki se tičejo dogodkov od sarajevskega atentata do vojne napovedi. V približno 14 dneh bo začel preiskovalni odbor zaslišavati osebe, o katerih je znano, da so dobro poučene.

Zborovanje zveze nemških kovinskih dolavcev.

BEROLIN, 22. »Vossische Zeitung« poroča iz Stuttgarta: Zveza nemških kovinskih dolavcev je imela zborovanje, na katerem je sprejela resolucijo, kjer se pozivljajo dolavci vseh držav, naj delujejo na to, da se ukine blokada, ki je naperjena proti bolševiškim Rusiji. Obenem se zahteva od nemške vlade, da nemudoma stopi v diplomatske in gospodarske odnose s sovjetsko Rusijo.

Odgovornost za nadaljevanje vojne.

NAUEN, 23. Kakor že poročamo, se je sestal v terek dopoldne drugi podsek preiskovalnega odseka nemške narodne skupščine, čigar naloga obstaja v tem, dognati koliko je bilo med vojno možnosti za mir in krivdo na popolnem izalovljenju mirovnih stremeljenj, zlasti Wilsonovih. Seje so se poleg članov odseka udeležili zastopniki domačega in tujea časopisja in nekateri znani diplomati.

Zarota v Strassburgu.

LONDON, 23. V Strassburgu so odkrili zaroto za nevtralizacijo Alzacije-Lotaringije. Trije zarotniki so bili aretirani. En voditelj strokovnih organizacij, en bivši alzacolotaringijski poslanec in en francoski socialist so baje v zvezi s to zaroto.

Zborovanje narodne skupščine.

BEROLIN, 24. (S.) Narodna skupščina je proučevala proračun ministarstva za kunicne zadeve. Müller je izjavil, da se pri zbiranju funkcionarjev ne sme ozirati na njihovo pokolenje. Treba je narediti v inozemstvu vtis, da je republika v Nemčiji utrjena. Müller je pristavil: Ne bomo si polagali računa za trde posledice vojne; plačali bomo, kar zmoremo in ne več. Rekel je, da so za nemško socialistično vlado največji sovražniki Ludendorff in njegova garda, ter dodal: Naučiti se moramo izpoznavati dušo inozemskih narodov. Clemenceau je nekega dne rekel: »Mi smo gospodari!« To je ton, katerega nismo bili navajeni niti od pangermanistov in ki se slabo strinja z zvezo narodov.

BASEL, 24. (S.) V narodni skupščini je izjavil Müller v svojem govoru, da hoče Nemčija mir in da mora vsled tega odtegniti nemške čete iz baltičkih pokrajin; izrazil je se, da ne odobrava brzojavke, ki jo je Von der Goltz poslal polkovniku Bermondou. Končno je izjavil, da se morajo ohraniti dobri odnošaji s sosednimi državami. Pfeiffer je vztrajal pri predlogu, naj se vzpostavijo diplomatske zveze z vatikonom.

Svica in zveza narodov.

NAUEN, 23. Švicarski zvezni svetnik Calonder je govoril v Baslu pred tisočglavo množico in se je zavzel za zvezo narodov. Delal je, da smatra zvezo narodov za poskus rešitve svetovnega problema.

Iz Avstrije.

Dunajske šole zaprte radi pomankanja premoga.

DUNAJ, 27. »Achtuhr abendblatt« javlja od verodostojne strani, da bodo vse dunajske šole radi pomankanja premoga zaprte od 15. novembra 1919. do 15. februarja 1920.

Manjšinske šole.

DUNAJ, 22. Župan Reumann je objavil v današnji seji občinskega sveta dopis državnega podtajnika za pouk glede sestave in postopanja preiskovalne komisije za manjšinske šole. Naloga komisij, v katerih bosta tudi dve češkoslovaška zastopnika, to ta, da se takoj ugotovi število šolobveznih otrok z avstrijskim državljanstvom, ki so češkega jezika in ako bodo dani predpogoji za ustanovitev šole s češkim učnim jezikom v zmislu državnega zakona o ljudskih šolah, naj se takoj vršijo poizvedbe radi priprave šolskih prostorov.

Avstrija in delovna konferenca.

DUNAJ, 22. Državni urad za socialno upravo poroča, da nemško-avstrijska vlada na bo poslala zastopnikov v Washington. Merodajni so za to finančni razlogi, kar bi z ozirom na nizko stanje avstrijske valute stalo potovanje ene osebe 200.000 kron.

Delovanje narodne skupščine.

DUNAJ, 23. Narodna skupščina je sprejela v drugem in tretjem branju predlog državne vlade glede izpremembe eksportne akademije na Dunaju v visoko šolo za svetovno trgovino, nadalje zakon glede razpustitve generalne inspekcije državnih železnic in dodelitve poslov te inspekcije državnemu uradu za promet. Na predlog predsednika Boitza sklene skupščina staviti z ozirom na najnost na današnji dnevni red predloga državne vlade glede zakona o državnih obliki in glede

izrednega ljudskega štetja. Poročevalec dr. Weiskirchner utemeljuje predlog o državnih obliki in poudarja, naj se razveljavijo samo one določbe zakona z dne 12. novembra 1918 in zakona z dne 12. marca 1919, ki nasprotujejo mirovni pogodbi. Posl. dr. Vaber je nasprotoval temu, da se je opustilo ime Nemška Avstrija. Po debati se je sprejel zakon z dvotretjinsko večino v drugem in tretjem branju. Posl. Hafner je poročal o zakonu ljudskega štetja. Posl. Stricker predlaga, naj se sprejme v listine za ljudsko štetje poleg rubrike običevalnega jezika tudi rubrika glede narodnosti in naj bo dopustna izjava k židovski narodnosti, ker židje ne pripadajo nemški narodnosti. Državni kancelar dr. Renner je izjavil, da je iz upravnotehnične stališča v vprašanju ljudskega štetja odločilen običevalni jezik, ne pa materinski jezik. Brezposojno mora zahtevati, da se pri ljudskem štetju navede običevalni jezik. Samo ob sebi je umevno, da more biti narodnost različna od običevalnega jezika. Dosedaj je znana samo židovska konfesija. Posl. Huber je podpal Strickerjev predlog, ker se more dati vsakomur pravica izjaviti se za židovsko

Washington, 24. (S.) Zdravstveno stanje predsednika Wilsona se vedno boljša.

iz Anglije.

Španski kralj v Londonu. LONDON, 24. (S.) Nocoj je prispel semkaj španski kralj.

Zakonski načrt glede inozemcev.

LONDON, 24. (S.) Caspali pravilo, da se v parlamentarnih krogih ne verjame, da bi vendar glasovanje v doljni zborotki, pri katerem je ostala vlada v manjšini, moglo imeti resne politične posledice.

D'Annunzijeva slava blesti...

Članek lista 'Corriere della Sera', v katerem svari D'Annunzija pred neslanimi dejani in besedami in v katerem pravi, da bi bila kakva obupna pustolovščina največja nesreča za Italijo, je naredil po vsej Italiji velik vtisk.

Tako piše med drugim rimska 'Tribuna', ki je ena med prvimi posnela 'Corrierove' članek: 'Niso nam še prišli pred ob vsi ti prostori in pogovori, o katerih govori milanški list. Prišel je k nam v teh zadnjih dneh samo en proglas grozljivega značaja, ki uvaža na Reki smrtno kazen, proti vsakomur, kdor bi bil proti Reki.

Gospodarstvo. Tržaška kmetilska družba. V zadnjem času se je pojavila v naši okolici kuga v gobcu in na parkljih. To je bolezen, katere se vsak kmetovalec najbolj boji ter s strahom in trepetom posluša, če mu sosed bližnje naslove, da je v njegovi vasi kužna bolezen v gobcu in na parkljih, kajti danes ve vsak otrok, da je ta strašna bolezen grozovito nalezljiva, ker se jo neje že sto in stokrat pisalo in predavalo.

Vsled tega je torej naše veselje omejeno. Drug je vzrok našega veselja 'Corrierov' članek nam je dokazal, da je dostopen treznemu premišljevanju ne samo del italijanske javnosti, o čemer sicer nismo dvomili, temveč tudi del italijanskega časnopisa, o čemer smo pa dvomili. Naša želja je torej, in mislimo, da izražamo s tem željo vseh resnih Italijanov, da bi 'Corriere' uporabil svoj ugled, ker so zadnji dogodki dokazali, da ga ima, tudi na drugem polju. Prepričani smo, da se mu posreči odpraviti edino oviro, ki stoji na poti rešitvi reškega in sploh jadranskega vprašanja: pomankanje volje za sporazum.

samo le hitri, temveč tudi k vsaj nekoliko pravični rešitvi jadranskega vprašanja.

Domače vesti.

Seja političnega društva 'Edinosti' se bo vršila v sredo, 12. novembra t. l., ob 25 v Narodnem domu v Trstu. Vabljeni so vsi gosposodi odborniki in po ne legitimirani gostje. Redni sestave dnevnega reda prosim, da odseki in posamezni odborniki pravočasno naznanijo svoja poročila. Predsednik, Izpremenba prihranka.

Slovensko gledališče. Jutri, v nedeljo, 26. t. m., sta dve predstavi. Popoldne ob 15 se zadržijo ponovi krasni igraček v petih delih 'Bratje sv. Bernarda'.

Zvečer ob 20 se ponovi Rudolf Straussova komedija v treh dejanjih 'Skledoliznik' ('Zlata skleda') z g. Silo in Boleslavskim, ter g. Mezgečev v glavni vlogah. Ta fina satira je žela na četrtkovi premijeri, zbog svoje veleznahivne in aktualne snovi obilo priznanja. Vstopnice in sežeži za obe predstavi so v predprodati pri blagajničarki v veži 'Narodnega doma'.

Gledališko vodstvo se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem onim, ki so se odzvali njegovi prošnji in so darovali različne predmete za uporabo na odru. Da bi našli mnogo posamečev! Vsa, tudi najpomembnejši predmet je dobrodošel. Darove sprejema blagajničarka, ali pa pošlje gledališko vodstvo na dom ponje, ako se mu sporočil naslov.

Z Nabrežini. V nedeljo, 26. t. m., ob 15 se bo vršil občni zbor Javne ljudske knjižnice v prostoru bojniške blaginje v Nabrežini. Javna ljudska knjižnica je tokom vojne izgubila vse svoje premoženje, vredno do 10.000 lir. Ker se pa doznavajo, da imajo društveniki ter drugi ljudje knjige, ki so last gori omenjenega društva, se naprošajo, da jih nemudoma vrnejo. Knjige Javne ljudske knjižnice so raztresene povsod, posebno v sosednih vaseh. Naprošajo se dotičniki, ki jih imajo, da jih nemudoma vrnejo. Knjižnica ima svoje društvene prostore v hiši bojniške blaginje v Nabrežini. Ravno tako se naprošajo tisti, ki imajo knjige društva Vzajemnost, da jih oddajo knjižnici. Lepo in koristno delo bi napravili posamezniki ki razpolgajo z več knjigami, da bi knjižnici darovali in odstopili nekaj knjig.

Mestna zastavljavnica. Danes zjutraj in popoldne se bodo prodajali razni nedragoceni predmeti serije 144 od št. 1901 do št. 3100, perilo in oblike.

Neprijeten obisk. Nočni gostje so obiskali preteklo noč bufet Josipa Drejla v ul. del Bosco 1. Ker so dobili vrata zaprta, so vstopili po nekaterih drugih vratih na dvorišče. Privoščili so si marsikaj, odnesli vsak svoj del in pustili lastnik račun za 1576 lir.

Drugi obisk je veljal Emiliji Mihelovi, stanujoč na trgu Sv. Ivana 1. Niso hoteli motiti ljudi po noči, temveč prišli so večeraj opoldne. Mihelova je bila slučajno odsotna. Tatovi so udri vrata in odnesli iz stanovanja nekaj ženskih oblik, vrednih 960 lir.

Tudi barako Josipa Pichettija so obiskali večeraj neznanj tatovi in plesali 3 pare čevljev, vrednih 150 lir.

V kabino vžigala št. 81 v prosti luči so vdrl tatovi, ki so odnesli za 200 lir raznega orožja, last Josipa Cigoja.

'Zapisi' so večeraj sadi hitre vožnje 4 civilne in 4 vojaške soferje.

Napad. Ko je sel preteklo noč Josip Lenazzi, star 30 let, stanujoč v ul. S. Apolinara, iz kavarnice 'Venezia' proti domu, ga je napadlo v ul. del Toro pet neznancev, ki so ga začeli pretepati. Vrgli so ga na tla in mu izpulili listnico v kateri je bilo 130 lir. Nato so napadatelji zbežali. Lenazzi je moral iskati pomoč na rešilni postaji, kjer so mu obvezali rane na koljenih, obrazu in na ramah. Nato je odšel domov.

Istotako je napadlo par neznancev Bruna Keiserja, ko je sel po ul. S. Zaccaria. Keiser je začel upiti na pomoč in k sreči so prišli orožniki. Napadatelji so zbežali in orožniki so jih zasledovali. Posrečilo se jim je, da so dva izmed njih ujeli in sicer Stanziata Mizzana in Antona Ferrante, oba 20 let stara. Pri obeh so našli bodala. Spravili so in v zapor.

Zopet avtomobil. Vojaški kamijon je pravilni večeraj zjutraj na trgu G. B. Vico neki vojaški voz in konja. Toda to ni bilo še tako hudo. Voz in konj sta povozila Marijo Busatti, staro 70 let. Poskodovala se je na čelu, na senčih in si zlomila desno nogo. Z avtomobilom zdravniške postaje so jo odpeljali v mestno bolnišnico.

bro opere in prebuje ter preobleče, kadar izkde iz hleva dragan. Bolno blago je treba hraniti z lahko hrano in napajati doma. Škoda, ki jo povzroča ta kužna bolezen, je radi njene nalezljivosti velikanška, ker živina jako šuška, meso in mleko postane malo vredno, a nedejo je treba prodajati prevreto, ker je nevarnost, da se tudi človek, a posebno otrok okuži. Bolezen preneha navadno za 2-3 tedne, ako se zdravi, včasih se pa dogaja, da pogine do polovice obolele živine. Če oboli več glav, je dobro okužiti vse živali v istem hlevu in dvorišču, da tako bolezen prej neha. To okuženje nam služi kot cepljenje v svrhu imunizacije, ki traja približno 1 leto. S krpo se obrise od bolne živine nekaj gnojne šme ter se je nataro na ustno sluznico zdrave živine. Vse živali prebole bolezni ter ostanejo potem skozi 1 leto odporne proti tej kužni bolezni.

Tako bolno živino mroamo pa zdraviti. Hlev naj bo hladen in vsak dan je treba meriti živino toplino. Posebno je treba čistiti gobec ter izpirati z galunovo raztopino, hipermanganokislim kationem ali kinosolovo vodo po trikrat na dan, a parkli se izpirajo s krolinovo raztopino najbolj z brizgalnico. Vročna vina pa se hladijo z mrzlimi obkladki oecnokisla gline ali se mažejo z borovo (bor) mažo. Telo je treba od bolne krave takoj odstraniti ter posebej napajati z povretim mlekom. Za časa bolezni je treba posebno paziti na biko plemenjake, da se ne puščajo k vsaki kravi, ker se bik lahko okuži pri kaki navidezno zdravi kravi. Kier razsaja bolezen, naj se ne uporablja bik tako dolgo, dokler se ne proglasi, da je dotični okraj zdrav. V ostalem pa se je treba držati oblastvenih odredb, ki gredo za tem, da se širjenje bolezni prepreči.

Liternica uredništva. G. Brajnik. Šiberco: Pišete nam: 'V Stev. 278. dne 11. t. m. hočete zatreti cerkvene shode! Kaj so shodi krivi pretepop? Plese ustavite! Koliko se zapravi pri tem nesrečnem veseljenju denarja, zdravja in morale! Ali ste slepi, da tega ne vidite, ali ste v zvezi z odpadniki - drugo je izključeno! Narodni ugled trpi na dve strani izven narodnega blagostanja. To poudarjate v uvodniku, če se ga upate sestaviti; uredovati s škarnimi je znamenje nezmožnosti. Kje je stara 'Edinost'? Pri Vas ne! Oprostite, da sem odkritosrčen. - Prisrčna Vam hvala na tel. recimo tako, 'blagohotni' odkritosrčnosti, za katero Vam najbrž ni bilo treba - skarij, ker Vam gotovo ni pručena, pač pa prirojena, in ravno tako tudi najskrenejša hvala na priznanju naše nezmožnosti, ki sega tako daleč, da smo namesto članka, kakor si ga želite Vi, objavili dopis o cerkvenih shodih, ki nam ga je poslal naš dopisnik, ki je slučajno - katoliški župnik in niti oddalec ne misli na odpadništvo. Glede ustavitve plesov se morate pač tudi obrniti na drug naslov, tjakaj namreč, kjer jih dovoljujejo. Kar se tiče starih 'Edinosti', pa imate popolnoma prav, da jih ni pri nas, kajti, kakor se morda spomnite, so nam jih ob priliki zadnjega napada na naše uredništvo, raztrgali skoraj vse. Potemtakem Vam res ne moremo postreči žljimi. In tako prosimo tudi, da nam oprostite našo odkritosrčnost, ter se pripravite še nadaljni takl Vaši naklonjenosti, kakor ste nam jo izkazali s svojo dopisnico.

Borzna poročila. Trst, dne 24. oktobra 1919. Tečaj:

Table with 2 columns: Name of bank/institution and exchange rate. Includes Jadranska banka, Cosulich (Austroamericana), Dalmatit (Parobr. dr.), Gerolimich, Lloyd, Lussino, Martiniolich, Navigazione Libera Triestina, Oceania, Prsmuda, Tripicovich, Assicurazioni Generali, Riunione Adriatica, Ampelea, Cement Dalmatia, Cement Spalato, Cistilnica petroleia, Cistilnica riža, Krka, Tržaški Tramway, Tržaška tvornica olja.

Pepina Turk Ivo Bukovič poročena. Trst-Vipava, 25. oktobra.

MALI OGLASI. so računajo po 10 stot. beseda Najmanjša pristojbina L 1.--, Debele črke 26 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 2.--.

CEVLJARSKA prešivalka se išče takoj. Kocjan-šič, ul. D. Bramante 8. 4268

SREJME se krojaški pomočnik ali pomočnica za moško delo. Ul. Massimo d'Azeglio 22. IV. 4269

PRODA se nova spalna soba za 1700 L. 2 postelji, 2 omarji, 2 pomočni omarji in umivalnik. 'Pakor, ul. Udine št. 67, gostilna. 4270

PRODA se 1500 kg brinja, da se tudi v zameno za stavbeni les. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 4271

BUFET z dekretom se sprejme v najem. Naslov pove ins. odd. Edinosti 4260

RADI važnih stvari se išče Anton Paučič, stanujoč prej v Rojani 'Case sparse'. Naslov naj blagovolj pošlji na ins. odd. Edinosti. 4263

SOBNO in kuhinjsko pohištvo, primerno za družne delavskega stanu se proda. Orce, Scorcioia Coroneo 744, od 9-12 in od 3-5. 4264

RADI selitve se proda pod ceno: hiša z 20 sobami z dovoljenjem za gostilniško obrt, trgovino, mesnico, pekarno, z velikim, s kostanji obsenečnim dvoriščem, hlevom, vrtom 3000 m² in kmetška hiša, hlev, več nlij z vodno silo in vodnjak. Vse pri postaji, Katarina Ličen, Rihemberk 174 pri Gorici. 4256

SREBRN denar kupuje urar ul. Manzoni št. 17. vrata 2. pritl. 4262

FOTOGRAF A. JERKIC, Trst, ul. Roma 24. Gorica Corso št. 36 na dvorišču. P 711

SLOVENKA, MODISTKA se priporoča cenjenim damam iz mesta in okolice. Ul. Alessandro Volta št. 2. V. nadstir., vrata 19. (za ljudskim vrtom).

Vsi oni, kateri nam po prejemu računa od našega inseratnega oddelka pošljejo denar, naj blagovole napisati na odrezek poštne nakaznice, - številko dotičnega računa. -

OSOLJENE SARDELE. zajamčeno zdrave, v sodih po 12 kg, prodaja in pošilja po povzetju po najnižjih cenah. DELOSTE, Trst, ul. Trento 5.

PARADIŽNIKOV EKSTRAKT. prva znamka, sode po 1/2 do 10 kg prodaja in pošilja po nizki ceni. DELOSTE, Trst, ul. Trento št. 5.

Tombola s koncertom. - in -

prosto zabavo. se bo vršila. Jutri, v nedeljo, 26. t. m. v Trebčah. Dobitki:

Terno . . . . . L 50.- Činkvina . . . . . L 100.- Tombola . . . . . L 200.-

Začetek ob 15. Igra domača godba. K obilni udeležbi vabi odbor. V slučaju dežja se bo tombola vršila prihodnjo nedeljo.

ZALOGA UR IN ZLATANINE. na veliko izbero se vdobi pri R. POVH v Trstu. FRG GARIBALDI (BARRERA) 3.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu. (Lastna palača). Ustanovljena leta 1838. Zavarov. proti škodi, povzročeni po ognju, strelji in eksplozijah. Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju. Zavarovanja proti tatvini z vlomom. Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem. Zilviljenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah. Delniška glavica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199,625,992/40. Stanje zavarovalne glavice na življenje (31. 12. 1915) K 516,405,849/-. Čkár obstoja družba, je bilo v vseh branžah izplačano na škodah K 872,53,443/85. Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih.

Tamburaško društvo 'Zarja' priredi. Jutri, v nedeljo, 26. oktobra veselico s petjem, igro in tamburanjem v prostorih društvenega doma v Bazovici.

ZLATARNICA G. PINO, TRST. se nahaja na Korzu št. 15 (blizu zlatarnica G. Z. KOVITZ & Figli.) Velika izbora srebrnih in zlatih ul. znanov, vertič št. 1.

ZOBOZDRAVNIK. D. MRAČEK TRST. Corso 24, I. nadstropje. Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop. Crezobolostno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobja.

Trije gozdni adjunkti. v žagnem obratu verzirani in en poljedelski adjunkt se pri podpisnem gozdnem uradu pod naslednjimi pogoji. takoj sprejmejo.

Letna plača od 1900 do 2000 lir, vojna doklada 1200 lir, prosto meblirano stanovanje in 16 m drv. Prošnje naj se naslovijo na Gozdni urad kneza Windischgrätza Planina pri Raketa.

40 - Alla città di Trieste - 40. Ulica G. Carducci (prej Torrente) št. 40. Izgotovljene moške obleke lastnega izdelka. Crne, modre, sive obleke po L 90.--, dežn. plašči L 105.--, površniki L 130.--, hlače za delo L 15.--, obleke za delo L 38.--, volnene srajce L 9.--. Velika izbira vsakovrstnih oblek za moške in dečke po absolutno konkurenčnih cenah.

Ozglase in osmrtnice srejnega inseratnega oddelka Edinosti, ulica Sv. Franciška št. 20, pritličje.

IZREDNA PRILIKA! Žganja . . . . . L 6.-- lit. Rum . . . . . L 6.-- Vermouth . . . . . L 4.40 Marsala . . . . . L 4.40 Konjak po . . . . . L 8.-- Malinovec po . . . . . L 6.-- prodaja I. Križmančič, Trst, ul. 30. oktobra 8.

Enonadstropna hiša. v kateri se nahaja že nad pol stoletja trgovina in gostilna, prenočišče za tuje in letovišče, z gospodarskimi poslopi in ledenico, z sadnimi in zelenjadnimi vrtovi, njivami, travniki, pašniki ter hrastovim, bukovim in smrekovim gozdom - vse v najlepšem stanu - blizu Postojne, na državni cesti, 10 minut od kolodvora južne železnice - radi bolezni in iselivne - ceno na prodaj.

Slovenec, Srb, Hrvat ima prednost pri nakupu! Naslov pod »3199« pove iz prijaznosti iz oddelka Edinosti.

Dr. FRANZUTTI. ZOBOZDRAVNIK v Trstu, ulica Genova št. 13, I. nadst. (prej ulica Campanile) Tehniški vodja A. Johnscher, dolgotletni asistent Dr. J. Črnaka - Izdiranje zob brez bolečin. Plombiranje. Umetni zobje.

Županstvo Miren. proda vse svoje obširne po vojni poskodovane usahle borove nasade. Uzklicna cena 30.000 Lir.

Pismene ponudbe z varščino 3000 L se sprejemajo do 10. novembra t. l. - Vsak ponudnik naj se zglaš do te dobe pri županstvu v Mirnu, kjer se mu označijo podrobn pogoji in pokažejo vsi pogodovovalni nasadi.

Županstvo v Mirnu, 19. oktobra 1919. Župan: URŠIČ PETER.

JADRANSKA BANKA. Deln. glav. K 30,000,000, Rezerva K 3,500,000. Central: 7437. Vía Cassa di Risparmio 5 - Vía S. Nicolò 9.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Gorje, Ljubljana, Metković, Opitja, Split, Sibenik, Zadar. Elspozitura: Kranj. Obavlja vse v bančno strogo spoštujajo posla.

Sprejema vloge. na hranilne knjižice proti 3/2% letni obrestim v bančogiro-prometu proti 3/4% letni obrestim. Za odpoved navezane zneske sprejema po najugodnejših pogojih, ki se linajo pogoditi od slučaja do slučaja.

Teje v najam varnostna pralja (Galas 1919) št. 1. Blagajna postuje od 9.30-12.30 in 14.30-16.

Strup za miši in podgane. najzanesljivejše poizkušeno sredstvo odpravi v najkrajšem času vse miši in podgane.

Ena doza zadostuje za celo hišo. Cena L 2 s poštnino vred proti naprej poslanemu znesku. Preprodajali dobijo popust. Lekarna J. MED v Vipavi.